

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.187/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperesi cím)
Az alperes:	Országos Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.)
Az alperes képviselője:	dr. Benkő Mónika kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	kártérítéssel kapcsolatos közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (24. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Szegedi Törvényszék 4.K.700.848/2023/23. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a Parancsnokság1nál mint alperesi jogelődnél (a továbbiakban: Parancsnokság1) fennálló szolgálati jogviszonya alatt 2001. április 7. napján – a szolgálati kötelemekkel összefüggő – balesetet szenvedett, emelő-, illetve vállöv vontatótól lefelé lebénult, kerekesszék használatára kényszerült. A baleset következtében a szolgálati jogviszonya egészségügyi alkalmatlanság folytán 2002. október 2. napján felmentéssel megszűnt. Az alperes a balesettel összefüggésben a felperes elmaradt jövedelmét anyagi kártérítés címén a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 165. §-a alapján megfizeti, valamint a felek 2002. márciusban megállapodást kötöttek (a továbbiakban: Megállapodás), melyben a

Parancsnokság1 a felperes nem vagyoni kárának a megtérítését is vállalta. A Megállapodás szerint a Parancsnokság1 20.000.000 forint nem vagyoni kártérítést fizetett; a felperes 16.000.000 forintból a megváltozott egészségi állapotának megfelelő ingatlan vásárlását, az átalakításának elvégzését, továbbá egy olyan új gépjármű vásárlását vállalta, melyben a kerekesszék összezsukva elhelyezhető és az abban elhelyezett új ülésben a szállítása biztonságosan megoldható. A felperes a Megállapodásban kijelentette, hogy a kártérítési összeget a nem vagyoni kárának teljes körű megtérítéseként elfogadja, további nem vagyoni kárigénnyel a Parancsnokság1 felé nem él, illetve az anyagi károk folyamatosan külön eljárásban kerülnek elbírálásra.

[2] A felperes a Megállapodásban rögzített helység1, ingatlan helye szám alatti ingatlant megvásárolta és átalakíttatta; 2007. március 24. napjáig abban is lakott. Ezt követően helység2re, majd 2023. január 26-ával – családi indokaira tekintettel – az felperesi cím szám alatti általa megvásárolt ingatlanba (a továbbiakban: perbeli ingatlan) költözött, abban az életviteléhez szükséges átalakításokat elvégezte. A perbeli ingatlan akadálymentesítéséhez a teraszhoz emelőlift kiépítése vált szükségessé, mivel a felperes csak ilyen módon tud az épület bejáratához eljutni. Az emelőlift bekerülési költsége 825.500 forint volt, melyből a MEOSZ/Takarékbank 300.000 forintot akadálymentesítési támogatásként megfizetett. A felperesnek az emelőlift fennmaradó 525.500 forint költségének kártérítés címén történő megtérítése iránti kérelmét az alperes a határozatszám1. számú határozatával elutasította arra hivatkozással, hogy a lakhatással kapcsolatos kárigényt a Parancsnokság1 a Megállapodásban már rendezte. Amennyiben a felperes új ingatlanba költözik, a Parancsnokság1 által kifizetett kártérítés összegéből megvásárolt és akadálymentesített ingatlan eladási árából kell fedeznie az új ingatlan árát, valamint az akadálymentesítés költségét.

A kereset és a védírat

[3] A felperes a keresetében kártérítés jogcímén az alperest 525.500 forint, valamint annak 2023. április 12. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, hogy a baleset folytán kerekesszékbe kényszerült, ellátását egyedül nem tudja megoldani. Az életvitelében segítséget nyújtó édesanyja elhunyt, ezért kényszerűségből volt kénytelen elköltözni a perbeli ingatlanba. Az emelőlift költsége vagyoni, nem pedig nem vagyoni kárként jelentkezett. A vagyoni kára megtérítéséről a Megállapodásban nem mondott le, abban kizárólag a nem vagyoni kár végleges rendezéséről állapodtak meg. Követelése jogalapjaként a régi Hszt. 165. §-át, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 241. §-244. §-ait, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 355. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:522. § (1) bekezdését jelölte meg.

[4] Az alperes a védíratában a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját vitatva. Álláspontja szerint a felek a Megállapodásban egyértelműen rögzítették, hogy a felperes a kártérítés összegéből új ingatlant vásárol, ezért is állapították meg a nem vagyoni kártérítés összegét a szokásos mértéknél magasabb összegben. A Megállapodás alapján folyósított kártérítés célja tehát a nem vagyoni hátrányok kiküszöbölésén felül a felperes lakhatásának a

biztosítása is volt. A jogelődje a felperes lakhatását, annak akadálymentesítését a kötelezettségén felüli mértékben már biztosította, mely nem jelenti azt, hogy a felperes az így megvásárolt ingatlanból nem költözhet el, pusztán azt, hogy az új ingatlan megvásárlásából adódó többletköltségek fedezetére már nem köteles, ezen költségeket a Parancsnokság anyagi támogatásából megvásárolt ingatlan eladási árából kell kielégíteni. Emellett a felperes balesettel összefüggésben keletkezett vagyoni kárát rendszeresen téríti.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest kártérítés jogcímén késedelmi kamattal növelt 525.500 forint megfizetésére kötelezte. Döntését a régi Hszt. 162. § (1) bekezdésére, 164. § (1) bekezdésére és 165. §-ára alapította. A perben nem vitatott tényként rögzítette: (1) az alperes a szolgálati viszonyal összefüggésben keletkezett baleset kapcsán teljes kártérítési felelősséggel tartozik; (2) a felperes költözésének indokoltságát és (3) a felperes által igényelt emelőlift költség balesettel összefüggő állapota miatti felmerülését. A Megállapodás tartalmának értelmezése kapcsán a Kúriának – a felek közötti korábbi kártérítési ügyben keletkezett és a Megállapodás hivatkozott rendelkezéseit már vizsgáló – Mfv.I.10.415/2016/5. számú ítéletére, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 12/A. alcímen bevezetett ún. korlátozott precedens-rendszerre utalva kiemelte, hogy a Kúria a felek szándékára vonatkozóan a Megállapodás tartalmának vizsgálatát a felperesi lemondó nyilatkozatra nézve már elvégezte, attól eltérni nem kívánt. Az eldöntendő jogkérdés a két peres eljárásban megegyezett, azzal kapcsolatban a korábban eljáró elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le. E körben idézte a korábbi eljárásban meghallgatott tanú vallomásával kapcsolatban tett ítéleti megállapításokat. Összességében megállapította, hogy a Megállapodásban a felek szerződéskötési szándéka kifejezetten a nem vagyoni kártérítés körébe tartozó összeg megfizetésére irányult, a felperes a vagyoni kárigények későbbi megtérítésének az igényéről nem mondott le. A perbeli ingatlan akadálymentesítéséből fakadó vagyoni kártérítésre mint indokolt költségre vonatkozó igényének a jogalapja a Megállapodásban rögzítettektől függetlenül fennállt. Mivel az alperes az emelőlift beépítésének az indokoltságát, bekerülési költségét nem vitatta, ezért a felperes által igazolt költséget a kártérítés összegének megállapítása során ítélezése alapjául elfogadta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[6] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, mert okszerűtlen következtetéseken alapuló megállapításokat tartalmaz, a bizonyítékokat – azok egybevetése során – nem a maguk összességében értékelte, azokból helytelen következtetéseket vont le. Jogszabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését, 346. § (5) bekezdését, a Bszi. 2. § (2) bekezdését, a régi Ptk. 207. § (1) bekezdését, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (1) bekezdését jelölte meg. Nem vitatta, hogy a régi Hszt. 162. §, továbbá 164. §-165. §-aira tekintettel a felperes elmaradt

jövedelmét, dologi és nem vagyoni kárát a sérelemmel, illetve annak elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségét köteles megtéríteni, melynek maradéktalanul eleget is tesz. A kiesett jövedelmet havi rendszerességgel járadék formájában pótolja, dologi kiadásait is rendszeresen téríti. A Megállapodásban a felperes kötelezte magát egy ingatlan és egy gépkocsi megvásárlására, továbbá az ingatlan akadálymentesítésére, ezért alappal feltételezte, hogy a lakhatását illetően a felperes további kártérítési igénnyel nem él. A lakhatást érintő kártérítésnek a Megállapodás 3. pontjában eleget tett. A Megállapodás régi Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezéséből is egyértelműen kiolvasható, hogy a felperes nem csupán az ingatlanvásárlás lehetőségére, hanem a konkrét ingatlan megvásárlására vállalt kötelezettséget. A felperes döntése volt, hogy a 20.000.000 forint kártérítés mely hányadát költi ingatlanvásárlásra. Ez alapján a szülei ingatlanának (2.400.000 forint) ötszörösét költötték ingatlanvásárlásra (13.500.000 forintot). Amennyiben ezen összeget a Megállapodáson felül igényelte volna, ilyen összegű kártérítésre nem számíthatott volna. A Megállapodásban szereplő „vagyoni kártérítés” az egyszeri (pl. gyógyászati segédeszközök) vagy rendszeresen térítendő vagyoni igényekre vonatkozott, melyekről ő, illetve jogelődje további határozatokat hozott. A felperes költözésének az indokoltságát csupán annyiban nem vitatta, hogy alapjogként a lakóhely szabad megválasztásának a joga mindenkit megillet, azonban az ezzel járó többletköltségek finanszírozása már nem az ő kötelessége. A felperes által csatolt számlák, fényképek, okiratok csak az akadálymentesítés megtörténtét támasztják alá, annak indokoltságát nem. Az elsőfokú bíróság kizárólag a Kúria ítéletében foglaltak alapján döntött, és nem tulajdonított jelentőséget annak a körülménynek, hogy eddig mekkora összegeket fizetett ki kártérítés címén a felperesnek, megsértve ezzel a Pp. 279. § (1) bekezdését. Ezen túlmenően kizárólag a tanúvallomásokra hagyatkozott, a Megállapodás tényleges tartalmát figyelmen kívül hagyta, ezáltal – a Pp. már fent hivatkozott rendelkezésén túl – a Bszi. 2. § (2) bekezdése is sérült. A korábbi eljárásban a Kúria a Megállapodás tartalmát a régi Ptk. 207. § (1) és (3) bekezdései alapján nem értelmezte, hanem – a felülvizsgálat keretei között maradván – a korábban eljárt bíróságok megállapításait elfogadta. A Kúria döntése jelen perben tehát nem releváns, mivel az a Megállapodás értelmezése körében nem tartalmaz iránymutatást, azt az elsőfokú bíróság az ítéletébe nem is ültethette volna át. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott tanúvallomás ellentmond a Megállapodásban rögzített tényeknek.

[7] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan rögzítette és okszerűen hivatkozott a korábbi eljárásokban született döntésekre. A Megállapodás egyértelműen rögzíti, hogy „Ezen megállapodás a nem vagyoni kárpótlás címén előterjesztett igényekre vonatkozik, a vagyoni kártérítésre irányuló igénytől független” (Megállapodás 2. oldal 3. bekezdés). A Megállapodás ezen része másképp nem értelmezhető, és ezt az értelmezést osztották a korábban már eljárt bíróságok is. A per eldöntése szempontjából irreleváns, hogy az alperes korábban milyen összegű kártérítéseket fizetett ki, azt az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia nem kellett. Az alperesnek a régi Hszt.162. § (1) bekezdése alapján teljes mértékű kárfelelőssége van. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a Pp. 346. § (5) bekezdése szerint teljes mértékben eleget tett. Az elsőfokú bíróság sem a Bszi. 2. § (2) bekezdését, sem a régi Ptk. 207. § (1) bekezdését nem sértette meg, mivel az ítélezése során a jogszabályok érvényesülését biztosította, illetve megindokolta, hogy a korábbi bíróságok jogértelmezésétől miért nem kíván eltérni.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[8] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – nem alapos.

[9] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, az ügyet tárgyaláson kívül elbírálva.

[10] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak jogi indokolásával egyetértett, – a helytálló indokok megismétlése nélkül – a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egyrészt azt vizsgálta, hogy jogszerűen foglalt-e állást abban a jogkérdésben, hogy a Megállapodás nem terjedt ki a felperes vagyoni kárának érvényesítéséről történő lemondásra, ezáltal nem volt akadálya annak, hogy a régi Hszt. 162. § (1) bekezdése és 165. §-a alapján a kárigényét érvényesítse. Másrészt – amennyiben a felperes a kárigényét érvényesíthette – annak megtérítésére a régi Hszt. fent hivatkozott rendelkezései alapján a jogalapja fennállt-e.

[11] Az első jogkérdés eldöntése kapcsán az alperes a Megállapodás elsőfokú bíróság általi értelmezésének – a régi Ptk. 207. § (1) és (3) bekezdései szerinti helytállóságát – vitatta, e körben a Bszi. 2. § (2) bekezdésének a megsértésére hivatkozott, miszerint a Kúria a megelőző eljárásban a tartalmi értelmezés helyességét nem végezte el, hanem – a felülvizsgálati eljárás korlátaira tekintettel – az eljáró bíróságok értelmezését fogadta el. E tekintetben a másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal egyetértett, azaz az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott precedensként a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott döntésére, mivel abban a Megállapodás régi Ptk. 207. § (1) és (3) bekezdéseinek megfelelő tartalmi értelmezése valóban nem szerepel. A kúriai ítélet [45] bekezdése szerint az alperes anyagi jogszabálysértésként a régi Ptk. 207. § (1) és (3) bekezdéseit nem jelölte meg, ezért a tényállás megállapítása során az eljáró bíróságok értelmezése volt az irányadó. Ugyanakkor a Kúria rögzítette azt is, hogy személyl 7.Mpk.50.067/2014. számú perben tett tanúvallomásából helytálló következtetést vontak le az eljáró bíróságok, miszerint a felperes a Megállapodás alapján a jövőre nézve – a vagyoni és nem vagyoni kárként kifizetett 20.000.000 forinttal – csak a nem vagyoni kárigényéről mondott le.

[12] Az elsőfokú bíróság a Megállapodás értelmezésével kapcsolatban ugyan tévesen hivatkozott arra, hogy a Kúria e körben precedensértékű döntést hozott, azonban a Megállapodás tartalmára vonatkozó értelmezést maga is elvégezte, arra nézve az indokolási kötelezettségét teljesítette, így az elsőfokú ítéletben foglaltak érdemben felülbírálhatóak voltak. E körben az elsőfokú bíróság értékelte a Megállapodás szövegezését, azzal kapcsolatban a korábbi bíróságok által lefolytatott széleskörű bizonyítást, a beszerzett tanúvallomást, mely alapján megalapozottan helyezkedhetett arra az álláspontra, hogy a Megállapodásban a felek kizárólag a felperes nem vagyoni kárigényét kívánták rendezni; a lemond nyilatkozata a további vagyoni károkra nem terjedt ki. Helytállóan rögzítette azt is,

hogy a Megállapodás időpontjában hatályos régi Ptk. 207. § (3) bekezdése értelmében a joglemondó nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni. A Megállapodás 3. pontja egyértelműen és kizárólag a további nem vagyoni kártérítési igényéről való lemondásra irányul; a 2. pont a vagyoni és nem vagyoni kártérítés címén előterjesztett kárigényeket külön is választja, a 20.000.000 forint kártérítés jogcímeiként pedig kizárólag a nem vagyoni kárt jelöli meg. A nem vagyoni kárnál ugyan vagyoni kárelemeket (lakóingatlan és gépkocsi vásárlás, mint indokolt költség) is szerepeltet, azonban a felperes a 20.000.000 forint kártérítést kifejezetten a nem vagyoni kárának a teljeskörű megtérítése körében fogadja el (Megállapodás 3. pontja), és a további kárigényéről is e körben mond le.

[13] Az alperes alaptalanul érvelt a Megállapodás felperesre kedvező feltételeivel, mivel az abban foglaltak minősítése a fellebbezési eljárás keretein túlmutat. Nem volt jelentősége a perbeli kárigény érvényesítése kapcsán annak sem, hogy az alperes a felperes egyéb vagyoni kárigényét rendszeresen megtéríti, illetve részére a jövedelemkiesés ellentételezéseként járulékot fizet, mivel azok a jelen perben érvényesített kárigénytől eltérő jogcímen kerülnek kiutalásra, azok teljesítése a perbeli kártérítési igényt nem zárja ki. Annak sem volt relevanciája, hogy a Megállapodásban rögzített nem vagyoni kár összege a Megállapodás megkötésének időpontjában az alperesi álláspont szerint irreálisan magas volt, mivel a bíróságnak nem a Megállapodás kapcsán felmerült értékaránytalanságot, hanem azt kellett elbírálnia, hogy a vagyoni kárigény érvényesíthetőségét a Megállapodás kizárta-e vagy sem, e vonatkozásban pedig megalapozott döntést hozott.

[14] Figyelemmel arra, hogy a Megállapodás alapján a felperesi kárigény előterjesztésének nem volt akadálya, a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a perbeli kárigény a régi Hszt. 162. § (1) bekezdése és 165. §-a alapján érvényesíthető volt-e, azaz a kártérítésként érvényesíteni kívánt követelés olyan indokolt költségnek minősült-e, amely a sérelemmel, illetve annak elhárításával kapcsolatban merült fel.

[15] E tekintetben az alperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a felperes költözésének az indokoltságát pusztán annyiban nem vitatta, hogy az – mint alapjog – mindenkit megillet, továbbá a felperes által csatolt számlák, fényképek, okiratok csak az akadálymentesítés megtörténtét támasztják alá, annak indokoltságát nem. Ezzel szemben a per 2024. március 5. napján megtartott tárgyalásán tett nyilatkozatában nem vitatta, hogy az emelőlift a felperes perbeli ingatlanba való bejutását biztosítja, melynél rámpa alkalmazása nem megoldható, tehát az emelőszerkezet kialakítása indokolt volt. Ezen túlmenően azt sem tette vitássá, hogy a felperes állapota indokolja az emelőlift használatát, mely a bekövetkezett baleset következménye.

[16] Az elsőfokú eljárásban az alperes az emelőlift balesettel összefüggő szükségességét nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság azt jogszerűen tekintette a sérelem elhárításával összefüggésben felmerült berendezésnek. Az alperes az emelőlift alkalmazásának kizárólagosságát sem vonta kétségbe, amiből az következik, hogy annak beépítése indokolt volt, ezáltal a régi Hszt. 165. §-a szerinti valamennyi feltételt kielégítette,

azaz a telepítés költsége a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben jogszerűen igényelhető.

[17] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[18] A felperes a másodfokú eljárásban perköltséget nem igényelt, annak összegét a törvényi előírások szerint nem számította fel, ezért arról az ítéltáblának a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 81. § (1)-(2), (5) és 82. § (3) bekezdései értelmében rendelkeznie nem kellett.

[19] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű, 42.040 forint fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[20] Az ítélet ellen fellebbezésnek a Kp. 99. § (1) bekezdése szerint nincs helye.

Záró rész

Budapest, 2024. október 16.

dr. Kecskés Zsófia s.k. dr. Szeles Balázs György s.k. dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia
s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró